

Горбачук В.М.

УДК 519.8

ДИНАМІКА ЗНАЧЕНЬ ПАРАМЕТРІВ КРИВИХ LM ГРОШОВИХ РИНКІВ ДЛЯ 25 РЕГІОНІВ УКРАЇНИ У 2003-2009 Р.Р.

Анотація. Депозити домогосподарств були краще диверсифіковані у 2009 р. по Україні, ніж депозити нефінансових корпорацій і некомерційних організацій. На макроекономічному рівні України, без регіональної деталізації, зниження кредитної маси нефінансових корпорацій спостерігалось тільки у лютому 2009 р. під час банківської паніки, коли кредитна ставка для Києва та Київщини атипово перевищувала таку ставку для України. Під час кризи знак чутливості грошової маси до відсоткової ставки перестав відповідати теоретичному для Запоріжчини, Івано-Франківщини, Києва та Київщини, Полтавщини.

Ключові слова: грошова маса, відсоткова ставка, кредити, депозити.

Аннотация. Депозиты домохозяйств были лучше диверсифицированы в 2009 г. по Украине, чем депозиты нефинансовых корпораций и некоммерческих организаций. На макроэкономическом уровне Украины, без региональной детализации, снижение кредитной массы нефинансовых корпораций наблюдалось только в феврале 2009 г. во время банковской паники, когда кредитная ставка для Киева и Киевщины атипично превышала такую ставку для Украины. Во время кризиса знак чувствительности денежной массы к процентной ставке перестал соответствовать теоретическому для Запорожчины, Ивано-Франковщины, Киева и Киевщины, Полтавщины.

Ключевые слова: денежная масса, процентная ставка, кредиты, депозиты.

Summary. The deposits of households had better diversification over Ukraine in 2009 than those of nonfinancial corporations and noncommercial organizations. At the macroeconomic level of Ukraine, without regional details, the reduction for credit aggregate of nonfinancial corporations has been observed in February 2009 only during the banking panic, when the loan rate for Kyiv and Kyiv region atypically exceeded that for Ukraine. The dynamics for credit aggregate of households for Ukraine as a whole was typical for each individual region – reduction every month but August 2009, wherefrom the option of using a representative household follows. Modeling for loans of nonfinancial corporations requires taking into account regional particularity. The dynamics of total credit aggregate for Ukraine as a whole was typical for each individual region except a few regions: reduction in February–May and October–December 2009. Contrary to the deposits of nonfinancial corporations, the deposits of households for Ukraine as a whole have increased during 2009 but February, March, September. Measuring parameters of regional money markets with accounting for the 2008–2009 data and comparing with their pre-crisis values based on the 2003–2007 data showed during the crisis the sign for sensitivity of money aggregate to interest rate ceased to correspond to the theoretically explained for Kyiv and Kyiv, Zaporizhzhya, Ivano-Frankivsk, Poltava regions.

Key words: money aggregate, interest rate, loans, deposits.

Постановка проблеми полягає у необхідності всебічного аналізу значного економічного спаду України 2009 р.

Аналіз проблеми здебільшого торкався обвалу гривні у 2008 р. і відповідних подій на регіональних фінансових ринках [2], а також якісних оцінок.

Нерозв'язана проблема полягає у вимірюванні параметрів регіональних грошових ринків 2008–2009 рр. і порівнянні з докризовими значеннями [1].

Мета роботи – знайти особливості кризи 2009 р. на грошових ринках.

Рівноваги грошового ринку задаються залежністю LM (Liability-Money)

$$M/P = kY - hR, \quad (1)$$

де Y – реальний валовий продукт (yield), R – реальна відсоткова ставка (rate), M – грошова маса (money), P – рівень цін (price), k , h – деякі додатні параметри, оцінювані економетрично. Джерело даних табл. 2–7, 9, 10: www.bank.gov.ua.

Держкомстат визначає номінальний валовий регіональний продукт (ВРП) $Y_i(y, y)$ (табл. 1), а реальний ВРП $Y(y, 2005.6)$ у цінах червня 2005 р. розраховується за методикою [1]. Рівень цін P обчислюється як дефлятор ВВП:

Рік	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
P (%)	69,92	80,52	100,29	115,21	141,43	181,85	205,63	234,13	267,68

Таблиця 1. Номінальний (млн. грн.) та реальний (у цінах червня 2005 р.) ВРП

І	Регіон (Р) /Рік	Y(y, y)					Y(y, 2005.6)				
		2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
0	Україна (Укр)	720731	948056	913345	1082569	1302079	509614	521335	444178	462389	486433
1	Вінниччина (Вн)	15381	20094	20104	23589	29099	10876	11050	9777	10075	10871
2	Волинь (Вл)	10072	12784	12225	14429	17637	7122	7030	5945	6163	6589
3	Дніпропетровщина (Дп)	71173	104687	93331	116136	140020	50325	57567	45389	49604	52309
4	Донеччина (Дч)	92093	117646	103739	128986	161021	65117	64693	50450	55093	60155
5	Житомирщина (Жг)	11127	15008	14731	18743	21928	7868	8253	7164	8006	8192
6	Закарпаття (Зк)	10508	13208	12542	15299	18054	7430	7263	6099	6535	6745
7	Запоріжчина (Зп)	33158	42445	37446	42736	49525	23445	23340	18211	18253	18502
8	Івано-Франківщина (ІФ)	13916	17883	17241	20446	26752	9840	9834	8385	8733	9994
9	Київ (Кв)	135900	169564	169537	196639	223774	96092	93243	82449	83989	83598
10	Київщина (Кщ)	26221	35687	37548	44953	59154	18540	19624	18260	19200	22099
11	Кіровоградщина (Кг)	9989	13961	13389	15749	20041	7063	7677	6511	6727	7487

**КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ З УРАХУВАННЯМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦЕНТРІВ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ СТРУКТУР ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ**

12	Крим (Км)	20874	27365	27396	32426	38220	14760	15048	13323	13850	14278
13	Луганщина (Лг)	32280	42985	38451	45541	57202	22825	23637	18699	19452	21370
14	Львівщина (Лв)	27987	35534	35955	41655	52103	19789	19540	17486	17792	19465
15	Миколаївщина (Мк)	14767	19410	20336	24055	27633	10441	10674	9890	10274	10323
16	Одещина (Од)	33116	46994	48647	53878	61499	23416	25842	23658	23012	22975
17	Полтавщина (Пл)	28355	34118	33629	44291	52252	20049	18761	16354	18918	19520
18	Рівненщина (Рв)	11180	14074	13469	15882	19302	7905	7739	6550	6784	7211
19	Севастополь (Св)	4916	6305	6452	7785	9359	3476	3467	3138	3325	3496
20	Сумщина (См)	12341	16210	16060	18333	22907	8726	8914	7810	7830	8558
21	Тернопільщина (Тр)	8276	10618	11173	12726	16294	5852	5839	5434	5436	6087
22	Харківщина (Хк)	43868	59389	58923	65293	76866	31018	32658	28655	27888	28716
23	Херсонщина (Хс)	9034	13174	13436	15649	18448	6388	7244	6534	6684	6892
24	Хмельниччина (Хм)	12339	16061	15758	18096	22843	8725	8832	7663	7729	8534
25	Черкащина (Чк)	13656	19101	18707	22354	27012	9656	10504	9098	9548	10091
26	Чернівецьчина (Чв)	6672	8833	8484	9892	11969	4718	4857	4126	4225	4471
27	Чернігівщина (Чг)	11532	14918	14636	17008	21165	8154	8203	7118	7264	7907
	Кв+Кщ						114632	112867	100710	103189	105697
	Км+Св						18236	18515	16461	17175	17775

Таблиця 2. Процентні ставки за кредитами (loan rates), наданими у 2009 р. нефінансовим корпораціям (НФК; corporations) і некомерційним організаціям (НКО), що обслуговують домашні господарства (ДГ; households), та підсекторам роботодавців і самостійно зайнятих працівників сектора ДГ

Р/ Місяць	LR _c (%)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Укр	22,0	23,4	22,2	17,6	16,3	16,2	14,9	15,1	15,7	17,0	18,1	17,6
Вн	26,2	26,4	18,4	24,5	24,5	21,1	23,6	23,6	21,2	21,9	23,5	24,8
Вл	19,8	24,8	22,9	23,2	24,4	23,4	23,5	21,8	22,4	15,2	22,5	14,4
Дп	15,6	14,8	14,9	15,2	15,5	14,6	14,8	15,2	15,2	14,8	15,2	14,7
Дч	19,4	20,9	21,0	19,8	21,8	20,6	20,1	22,4	19,4	19,5	20,1	19,0
Жт	21,5	21,1	22,9	22,9	19,1	24,9	22,4	23,3	24,2	24,2	24,0	23,9
Зк	22,4	16,8	18,9	19,6	22,6	19,1	21,6	21,7	22,1	21,1	22,9	20,4
Зп	21,6	17,2	21,8	18,1	20,1	19,7	18,0	19,1	18,1	22,0	19,9	18,6
ІФ	17,8	15,2	16,0	20,4	22,4	15,1	20,0	17,1	15,9	19,8	20,4	19,7
Кв+Кщ	24,2	28,5	25,0	17,5	15,3	15,5	13,3	13,4	14,5	16,8	18,0	18,2
Кг	22,1	21,4	24,3	22,7	18,5	19,8	19,4	22,9	20,9	18,0	23,1	23,0
Км+Св	18,9	21,3	21,3	22,1	21,5	22,9	22,1	21,7	23,3	23,1	22,8	22,9
Лг	21,3	18,6	21,8	21,4	20,8	20,9	21,0	20,7	19,4	18,7	19,5	21,7
Лв	20,6	18,1	20,5	19,9	21,1	20,3	19,1	20,3	18,7	22,9	23,1	21,9
Мк	18,9	20,0	22,2	20,8	20,5	19,3	19,6	18,5	18,5	20,3	18,3	17,4
Од	21,2	18,3	22,5	20,2	20,5	19,7	22,5	21,5	22,2	19,9	20,8	18,7
Пл	23,0	17,4	22,0	24,6	24,1	21,1	24,0	24,5	23,2	23,0	22,0	22,8
Рв	21,9	16,4	22,3	22,5	25,1	19,3	23,7	23,4	21,5	24,1	23,5	24,6
См	21,4	24,1	16,6	23,4	21,6	19,2	25,4	25,9	18,0	23,5	24,7	25,1
Тр	21,8	15,4	17,8	23,1	22,1	19,2	25,0	25,0	25,2	23,9	22,9	21,9
Хк	20,9	18,8	20,2	22,2	22,2	22,7	23,0	22,4	18,7	22,1	21,6	22,6
Хс	22,5	16,5	20,7	21,5	17,6	18,0	23,8	22,4	23,8	20,8	18,1	20,8
Хм	20,3	21,1	17,3	21,7	21,0	19,6	21,8	22,4	22,1	22,7	30,3	22,7
Чк	16,4	21,4	17,1	18,2	19,1	17,9	17,3	17,4	21,3	20,0	16,5	21,5
Чв	23,3	22,2	15,1	23,5	21,3	19,3	20,8	18,4	20,5	21,8	23,7	23,7
Чг	21,6	21,8	17,0	21,3	19,8	19,6	24,1	23,8	23,5	23,6	22,7	22,7

Лише 8 з 27 регіонів України у 2011 р. перевищили реальний ВРП 2007 р. (у табл. 1 відповідні значення виділено жирним): Жт, ІФ, Кщ, Кг, Св, Тр, Хс, Чк. Тільки 4 регіони перевищили ВРП 2008 р.: ІФ, Св, Тр (зі спадом 2008 р.), Кщ.

У табл. 2-5, 11 жирним виділено значення, нижчі відповідного значення для України; у січні-березні і грудні 2009 р. це значення для регіону Кв+Кщ (введеного у табл. 1 аналогічно до Км+Св) перевищувало значення для України, що загалом є нетиповим для кредитної ставки [1, 2] і могло бути ознакою банківської паніки. Для Дп кредитна ставка НФК і НКО були нижчою такої ставки для України кожного місяця 2009 р., крім серпня.

Таблиця 3. Процентні ставки за кредитами, наданими у 2009 р. підсекторам найманих працівників та одержувачів доходу від власності та трансфертів сектора ДГ

Р/ Місяць	LR _n (%)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Укр	22,6	23,1	21,5	21,7	21,1	22,0	21,0	22,4	22,5	24,0	22,9	22,9
Вн	24,8	24,2	26,0	25,8	24,3	27,6	22,3	25,2	26,7	28,2	27,2	27,8
Вл	24,7	25,7	23,3	25,7	23,2	25,3	23,7	25,1	24,2	25,9	26,1	26,4
Дп	27,2	21,4	21,8	21,9	19,3	21,7	21,2	23,9	22,8	26,9	22,8	23,1
Дч	24,5	22,9	21,7	21,4	23,8	23,5	22,1	23,8	24,6	25,2	24,0	25,2
Жт	25,7	21,5	26,3	25,8	21,8	25,1	22,0	26,1	30,2	27,3	26,0	27,3
Зк	25,1	22,4	21,6	23,3	23,4	23,6	22,2	23,2	23,7	23,3	24,5	25,4

Зп	26,8	25,9	24,9	26,7	24,9	25,3	23,1	25,8	25,9	27,0	27,3	26,8
ІФ	23,6	23,7	22,1	24,3	22,7	26,4	23,8	25,0	25,9	26,1	25,9	26,0
Кв+Кщ	20,6	23,4	19,8	20,0	19,8	19,7	19,4	21,4	20,3	21,1	20,7	20,3
Кг	26,5	22,6	24,5	25,1	23,1	28,8	24,8	26,5	27,4	27,0	27,8	26,8
Км+Св	25,6	25,2	26,3	24,9	23,1	23,7	21,5	21,7	24,4	25,4	25,0	26,9
Лг	23,4	23,5	22,2	23,7	23,0	24,6	22,7	23,8	24,6	25,0	25,1	24,9
Лв	22,3	20,8	17,8	21,2	20,2	25,1	22,8	22,9	24,9	25,9	26,0	23,8
Мк	25,6	24,3	24,3	24,5	25,1	25,2	24,8	23,3	26,1	24,6	26,6	27,4
Од	21,3	22,0	21,6	21,5	21,3	23,4	21,7	22,5	23,3	25,2	23,0	25,0
Пл	23,9	23,7	26,2	25,9	25,1	25,9	25,5	27,0	25,8	27,7	27,9	26,7
Рв	22,8	21,1	23,6	24,4	23,0	26,1	24,7	25,0	25,8	25,2	24,9	25,7
См	27,4	25,9	20,2	22,0	24,2	29,0	24,5	22,8	27,5	28,0	27,5	28,1
Тр	24,1	23,9	26,0	26,3	23,5	27,4	23,0	26,3	23,5	27,5	30,0	27,7
Хк	24,1	21,9	22,4	22,8	21,1	21,0	20,8	21,4	21,8	20,1	19,8	19,8
Хс	27,1	25,6	24,4	26,6	23,8	25,6	24,1	25,2	25,4	27,1	27,0	26,8
Хм	26,5	27,5	21,9	25,2	23,5	27,0	24,0	25,4	25,4	27,2	28,9	27,6
Чк	23,3	24,9	24,0	25,1	21,1	26,6	23,1	23,6	24,6	24,2	23,5	25,5
Чв	24,5	23,7	23,6	23,0	18,7	26,4	19,0	22,9	25,4	27,0	26,5	25,3
Чг	26,1	24,4	24,1	25,6	25,8	26,4	24,2	17,3	26,8	27,6	24,5	26,5

Що стосується кредитної ставки ДГ, то у 2009 р. для Кв+Кщ спостерігалася типова картина: кожного місяця, крім лютого, ця ставка для України була вищою. Щодо Хк ця ставка для України була вищою у 8 місяцях, щодо Лв – у 5 місяцях, щодо Дп – у 4 місяцях (табл. 3). Якщо у Кв+Кщ спостерігалася більша відносна довіра банків до ДГ порівняно з НФК і НКО, то у Дп – менша.

Таблиця 4. Процентні ставки за строковими депозитами (deposit rates), залученими у 2009 р. на рахунки НФК і НКО, що обслуговують ДГ, та підсекторів роботодавців і самостійно зайнятих працівників сектора ДГ []

Р/Місяць	DR _c (%)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Укр	14,5	18,0	14,9	10,3	9,8	10,1	9,6	7,8	8,8	10,0	10,9	11,3
Вн	19,2	23,4	22,7	15,9	13,5	14,6	11,6	12,6	17,2	15,6	15,8	16,1
Вл	18,9	25,7	9,9	6,8	12,7	7,2	9,6	7,3	11,1	12,3	9,7	12,6
Дп	13,0	11,8	15,0	14,4	14,5	15,8	14,9	14,5	14,3	13,4	14,5	11,2
Дч	12,2	14,9	14,3	12,4	12,8	12,4	15,2	13,1	12,5	12,8	13,7	11,4
Жт	17,4	24,5	20,2	12,9	13,1	13,2	14,0	15,9	14,9	14,2	9,2	13,2
Зк	16,1	27,2	17,7	15,7	12,5	10,6	13,1	12,8	10,3	10,9	10,7	9,8
Зп	15,1	14,5	14,9	14,3	11,9	11,3	11,6	12,2	14,5	12,9	13,8	12,1
ІФ	15,2	17,8	14,6	13,0	11,1	12,5	14,3	13,1	14,8	11,2	12,8	12,5
Кв+Кщ	15,4	20,2	15,2	9,1	8,1	7,1	7,0	5,4	6,6	8,2	9,9	10,6
Кг	14,0	15,5	14,7	11,3	11,9	12,6	12,4	13,6	12,8	9,9	10,6	12,7
Км+Св	14,1	14,9	13,4	12,4	10,4	11,2	12,5	11,0	11,1	13,6	11,0	12,9
Лг	10,9	12,8	16,2	11,2	10,9	14,4	14,5	14,3	15,8	15,1	14,1	14,3
Лв	16,8	19,5	13,6	9,9	10,7	13,0	12,7	12,0	10,9	12,8	12,1	11,2
Мк	14,7	14,3	14,7	11,3	12,4	11,6	12,9	11,5	11,9	12,2	11,4	12,2
Од	10,4	12,2	13,0	12,6	11,5	12,6	13,0	12,8	13,0	13,0	11,7	13,6
Пл	11,6	11,6	13,8	9,7	8,9	8,7	10,4	9,7	10,4	9,5	10,8	11,1
Рв	14,4	19,3	18,4	12,7	14,8	14,1	11,4	12,8	12,4	11,9	12,3	13,0
См	19,2	19,0	17,4	15,7	12,9	15,3	13,6	12,7	4,7	12,4	14,1	13,1
Тр	18,4	18,4	13,1	9,0	14,3	13,6	11,7	13,4	15,3	15,8	14,7	18,4
Хк	17,1	18,7	18,0	12,7	13,5	12,3	12,4	13,5	12,0	12,6	12,7	12,7
Хс	11,6	15,6	12,0	10,9	10,4	10,5	9,6	9,2	10,2	10,1	9,4	11,9
Хм	16,4	13,9	14,8	11,4	11,5	13,3	12,3	14,2	11,5	12,5	14,3	12,3
Чк	18,1	19,4	17,9	15,5	16,2	13,9	12,1	10,1	13,4	13,6	14,3	14,5
Чв	19,1	17,5	16,1	13,2	13,0	14,4	13,4	13,7	13,3	13,5	13,8	12,2
Чг	13,4	15,7	14,5	16,6	14,2	14,9	13,4	13,6	10,9	15,3	12,5	13,5

Депозитна ставка НФК і НКО для України була вищою такої ставки для Кв+Кщ кожного місяця 2009 р., крім січня–березня (табл. 4). Відносно Полтавщини ця ставка була вищою у 8 місяцях, відносно Кг – у 5 місяцях, відносно Хс – у 4 місяцях. У 2009 р. депозитна ставка ДГ для України була вищою такої ставки для Кв+Кщ, Мк, Од (табл. 5). Щодо Вн ця ставка була вищою у 10 місяцях, щодо Дч – у 7 місяцях, щодо Зк та Км+Св – у 6 місяцях. Таким чином, депозитна ставка ДГ для України перевищує таку ставку для більшої кількості регіонів, ніж депозитна ставка НФК і НКО: депозити ДГ були краще диверсифіковані у 2009 р. по Україні, ніж депозити НФК і НКО.

Таблиця 5. Процентні ставки за депозитами, залученими у 2009 р. на рахунки підсекторів найманих працівників та одержувачів доходу від власності та трансфертів сектора ДГ

Р/Місяць	DR _n (%)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Укр	11,3	11,0	11,8	12,0	12,3	12,6	12,5	12,4	12,4	12,3	12,3	12,3
Вн	10,3	10,0	11,5	11,7	12,3	12,2	12,3	12,3	12,0	12,2	12,5	11,8
Вл	16,1	12,5	13,6	14,1	15,0	14,8	14,6	14,0	14,2	14,2	14,2	13,4

**КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ З УРАХУВАННЯМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦЕНТРІВ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ СТРУКТУР ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ**

Дп	12,2	12,7	13,2	13,7	14,2	14,3	14,3	13,7	14,1	14,0	14,0	13,9
Дч	10,6	9,6	11,1	11,7	12,0	11,7	13,0	12,8	12,1	12,6	12,8	12,6
Жт	13,2	12,7	14,3	14,3	14,5	15,0	14,4	14,1	14,0	14,7	14,4	14,0
Зк	10,0	10,6	11,4	12,2	13,0	12,0	8,8	13,1	13,2	12,0	13,1	12,5
Зп	11,6	11,8	12,0	12,7	12,8	13,2	13,4	12,8	13,1	12,9	12,5	13,0
ІФ	11,6	11,0	11,5	12,4	12,5	13,2	12,9	12,7	12,7	12,8	12,9	12,6
Кв+Кщ	10,9	10,8	11,6	11,6	11,6	12,4	11,8	11,8	12,0	11,6	11,5	11,8
Кг	12,4	11,9	12,8	13,6	14,0	13,9	13,7	13,5	13,3	13,8	14,2	13,6
Км+Св	11,6	11,2	12,9	12,1	12,9	12,3	12,2	12,2	12,2	12,2	12,3	12,0
Лг	10,7	11,7	11,9	12,8	13,3	13,2	13,3	13,5	12,9	13,4	12,8	11,7
Лв	12,8	11,5	12,4	13,0	12,7	12,8	12,8	12,2	12,4	12,7	12,8	12,4
Мк	10,8	9,0	10,5	10,6	11,0	11,7	11,8	12,0	11,4	11,6	11,9	11,6
Од	8,7	9,4	8,3	8,1	8,9	9,0	9,4	9,3	9,0	9,1	9,1	8,8
Пл	13,2	13,5	13,5	14,5	15,0	14,9	14,6	14,3	14,2	14,1	14,2	14,6
Рв	12,2	11,2	11,6	12,2	12,3	12,8	12,8	12,0	12,5	12,4	12,3	12,6
См	11,6	11,3	12,7	13,4	13,8	13,2	13,1	13,7	13,7	13,3	13,8	13,5
Тр	10,9	11,0	12,5	13,4	12,9	13,3	12,9	12,5	12,5	12,7	12,9	11,9
Хк	11,1	11,6	12,1	12,3	13,2	13,0	13,4	13,0	13,3	13,5	13,1	13,2
Хс	10,9	10,6	12,1	12,5	12,7	13,2	12,8	12,8	12,6	12,8	12,6	12,2
Хм	11,7	11,7	11,3	11,7	13,2	12,8	13,3	12,9	13,1	13,3	13,0	13,0
Чк	11,2	11,5	12,4	12,7	13,2	13,5	13,1	13,2	13,3	13,2	13,4	12,9
Чв	11,5	11,7	12,2	12,8	13,6	13,8	13,8	13,5	13,5	13,4	13,5	13,8
Чг	10,9	11,5	12,1	12,5	13,0	12,6	12,4	13,8	13,8	13,9	13,4	14,0

Таблиця 6. Кредити, надані НФК (залишки коштів), на кінець місяця 2009 р.

Р/ Місяць	Мс (млн. грн.)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Укр	436769	432522	433646	433718	436246	442111	446632	452851	457525	459074	458555	462215
Вн	2978	2921	3200	3162	3132	3013	2977	3016	2969	2925	2886	2801
Вл	5370	5285	5278	5190	5155	5169	5180	5314	5299	5267	5245	5143
Дп	50588	49690	48941	47963	47773	48921	52126	53148	54457	55691	57903	61196
Дч	34630	34401	34510	34934	35247	33591	34255	34994	34923	35212	35636	35994
Жт	1724	1680	1677	1643	1690	1607	1574	1584	1570	1544	1420	1383
Зк	1972	2271	2065	2056	2078	2072	2037	2089	2073	2057	2065	1983
Зп	9491	9769	9348	9423	9188	9430	9424	9416	9418	9294	9115	8695
ІФ	5587	4022	4319	4267	4257	4323	4318	4609	5368	5378	5256	4409
Кв+Кщ	233495	231276	233301	233567	236419	243299	245528	248691	252308	254378	253553	255538
Кг	1463	1423	1420	1422	1426	1459	1510	1490	1471	1627	1616	1595
Км+Св	6864	6589	6557	6542	6485	6332	6256	6428	6291	6229	6190	6089
Лг	5057	5499	5484	5455	5349	5290	5314	5346	5000	4776	4731	4678
Лв	11567	10219	10155	10134	10190	9574	9690	9787	10404	10238	9955	9280
Мк	4918	4891	4797	4786	4679	4568	4638	4653	4404	4382	4371	4369
Од	17396	17844	17156	17082	16978	17277	16909	17306	17161	17249	16775	17369
Пл	5779	5988	5936	5914	5888	6532	6151	6224	6283	5861	5545	5446
Рв	2206	2542	2215	2217	2198	2254	2303	2287	2325	2309	2274	2174
См	3081	3027	3335	3342	3449	3258	3240	3265	3229	3145	2940	2936
Тр	2355	2617	2382	2382	2389	2343	2332	2303	2194	2172	2166	2477
Хк	16265	16259	16203	16910	16969	16950	16182	15992	15928	14986	14801	14823
Хс	3591	3978	3631	3617	3598	3744	3716	3785	3674	3674	3681	3620
Хм	2735	2709	3012	2930	2924	2829	2666	2713	2682	2661	2551	2570
Чк	3048	3047	3561	3646	3613	3404	3386	3397	3223	3152	3141	3093
Чв	2017	2017	2320	2349	2366	2246	2328	2387	2295	2312	2239	2107
Чг	2593	2559	2843	2784	2805	2625	2592	2630	2576	2557	2498	2448

Протягом більшої частини 2009 р., коли кожний регіон знизив реальний ВРП, спостерігалось також зниження кредитної маси НФК (у табл. 6–9 значення, менші попередніх, виділено жирним) у всіх регіонах, крім Кв+Кщ, Дч, Дп, Чв, Од: для Мк – у 10 місяцях, для Вн, Жт, Км+Св – у 9 місяцях, для Вл, Хк, Хм, Чк – у 8 місяцях. На макроекономічному рівні України, без регіональної деталізації, зниження кредитної маси НФК спостерігалось тільки у лютому 2009 р. під час банківської паніки, зазначеної для Кв+Кщ. Динаміка кредитної маси ДГ для України в цілому була типовою для кожного окремого регіону – спад щомісяця, крім серпня (табл. 7). Крім того, кредитна маса ДГ для Дп, Дч, Рв зросла у червні, для Вн – у грудні. Звідси випливає можливість використання репрезентативного ДГ. Моделювання кредитів НФК потребує врахування регіонально-галузевої специфіки.

Динаміка сумарної кредитної маси для України в цілому була типовою для кожного окремого регіону, крім вищезазначених Кв+Кщ, Дп, Дч: спад у лютому–травні й жовтні–грудні. Крім того, ця маса знизилася у вересні для всіх регіонів, крім Кв+Кщ, Дп, ІФ, Лв, а також зросла у жовтні для Кг та Хм, зросла у грудні для Од і Тр (табл. 8).

**КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ З УРАХУВАННЯМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦЕНТРІВ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ СТРУКТУР ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ**

ЖТ	424	430	423	412	397	483	466	469	454	482	511	493
Зк	388	354	393	379	328	343	368	332	333	338	347	309
Зп	3536	2886	3025	2640	2270	2409	2731	2998	2731	2582	2299	2399
ІФ	514	525	507	523	476	477	496	510	505	503	518	532
Кв+Кщ	59880	56024	54645	52321	52349	50546	48640	47042	46235	45427	45631	47510
Кг	562	523	561	633	582	504	558	498	543	611	669	622
Км+Св	1704	1599	1626	1665	1678	1796	1991	2167	2068	2052	2064	2013
Лг	1442	1428	1200	1443	1411	1511	1382	1534	1590	1738	1930	2097
Лв	2040	1950	1786	1873	1793	1925	1933	1918	1936	1899	1897	1932
Мк	1406	1208	1143	1129	1147	1238	1190	1260	1266	1117	1380	1302
Од	5067	5345	4951	5052	4878	4799	4822	4995	4904	5030	4537	4779
Пл	2192	1756	1934	1809	1957	1915	1734	1919	1712	2003	1907	1460
Рв	558	467	457	424	434	424	499	551	531	613	620	625
См	575	489	478	530	612	571	564	534	534	533	530	638
Тр	584	559	535	480	457	489	496	487	474	498	618	964
Хк	3469	3448	3270	3263	3242	3288	3349	3378	3164	3284	3283	3262
Хс	705	687	714	758	764	746	705	652	751	729	720	708
Хм	825	623	624	579	562	510	497	550	535	582	500	486
Чк	649	670	661	633	615	590	601	600	645	689	701	687
Чв	337	305	260	271	267	301	326	277	270	253	276	265
Чг	421	402	425	422	435	428	432	467	448	466	494	435

На відміну від депозитів НФК, депозити ДГ для України в цілому зростали протягом 2009 р., крім лютого, березня, вересня. Водночас для окремих регіонів періоди зростання депозитів ДГ переривалися декілька разів: 1 раз – для Дч, Зк, Пл, 4 рази – для Лв, Тр, Хс, Хм, Чк, Чв, 3 рази – для Вн, Вл, Жт, ІФ, Кв+Кщ, Км+Св, Мк, См, 2 рази – для решти регіонів.

Виходячи з табл. 2, 3, 6-8, розрахуємо середньозважену кредитну ставку

$$LR = LR_C M_C / M + LR_N M_N / M \quad (2)$$

(табл. 11). Вона для України була вищою за цю ставку для Дп кожного місяця 2009 р., крім серпня, для Кв+Кщ – кожного місяця, крім січня-березня, а для Дч, ІФ, Лв – у січні-березні.

Таблиця 10. Депозити ДГ (залишки коштів) на кінець місяця 2009 р.

Р/ Місяць	Д _н (млн. грн.)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Укр	209778	198186	193437	194561	195980	201358	203576	206368	204963	207006	210072	214098
Вн	3505	3321	3188	3196	3245	3346	3339	3388	3407	3425	3417	3481
Вл	2611	2419	2338	2357	2368	2440	2435	2461	2448	2444	2394	2469
Дп	20450	18603	18296	19022	19076	20331	21179	21321	20430	20188	20583	22352
Дч	16875	16304	16018	16240	16465	16834	16909	17102	17147	17494	17529	17932
Жт	2483	2370	2304	2307	2322	2395	2387	2395	2403	2432	2385	2467
Зк	2197	2003	1899	1876	1870	1957	1963	1998	2006	2006	2111	2114
Зп	6258	5988	5795	5766	5845	6029	6072	6210	6191	6317	6400	6557
ІФ	3555	3366	3251	3222	3220	3287	3247	3278	3277	3285	3286	3323
Кв+Кщ	72705	68739	67239	67568	67929	69505	70450	71485	70925	71769	74502	74396
Кг	1817	1741	1696	1667	1673	1714	1716	1718	1718	1726	1665	1725
Км+Св	7707	7366	7158	7130	7233	7432	7575	7863	7791	8004	7867	8097
Лг	4838	4648	4510	4604	4664	4824	4855	4837	4842	4873	4920	5050
Лв	12862	12117	11773	11667	11849	12028	11987	12151	12144	12150	12141	12184
Мк	3584	3443	3319	3280	3185	3258	3313	3357	3350	3364	3287	3362
Од	11280	10671	10419	10335	10369	10555	10592	10944	10983	11094	11187	11369
Пл	5035	4757	4590	4584	4610	4710	4745	4811	4873	4957	4976	5060
Рв	2481	2292	2201	2230	2285	2343	2309	2381	2418	2439	2488	2554
См	2680	2525	2475	2501	2575	2623	2607	2633	2653	2684	2651	2725
Тр	2765	2596	2519	2511	2535	2569	2558	2567	2554	2560	2517	2567
Хк	9885	9386	9214	9250	9304	9533	9703	9651	9637	9854	9949	10230
Хс	2682	2514	2444	2446	2440	2471	2481	2532	2529	2564	2555	2582
Хм	3191	3079	3066	3074	3112	3221	3209	3247	3213	3269	3242	3325
Чк	3611	3422	3305	3286	3314	3371	3370	3401	3383	3417	3391	3465
Чв	2145	2043	2009	2008	2040	2077	2069	2100	2092	2127	2096	2127
Чг	2579	2472	2411	2432	2453	2507	2507	2537	2549	2564	2532	2585

Таблиця 11. Середньозважені процентні ставки за кредитами, наданими у 2009 р. НФК і НКО, що обслуговують ДГ, та підсекторам роботодавців і самостійно зайнятих працівників сектора ДГ, підсекторам найманих працівників та одержувачів доходу від власності та трансфертів сектора ДГ.

Середньорічна середньозважена кредитна ставка ALR (average loan rate)

Р/ Місяць	LR (%)												ALR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Укр	22,2	23,3	21,9	19,1	18,1	18,3	17,1	17,7	18,1	19,5	19,8	19,4	19,6
Вн	25,3	25,0	23,0	25,3	24,4	25,1	22,8	24,6	24,6	25,8	25,8	26,7	24,9
Вл	22,0	25,2	23,1	24,3	23,9	24,2	23,6	23,2	23,2	19,8	24,0	19,5	23,0
Дп	19,3	16,9	17,1	17,4	16,7	16,8	16,7	17,7	17,4	18,2	17,2	16,8	17,3

Дч	21,1	21,6	21,2	20,3	22,5	21,5	20,7	22,9	21,0	21,3	21,3	20,9	21,4
ЖТ	24,4	21,4	25,3	24,9	20,9	25,1	22,1	25,3	28,4	26,4	25,4	26,3	24,7
Зк	24,5	20,9	20,9	22,3	23,2	22,4	22,1	22,8	23,3	22,7	24,0	24,1	22,7
Зп	24,0	21,1	23,2	22,0	22,3	22,2	20,3	22,1	21,6	24,3	23,2	22,3	22,4
ІФ	20,6	19,9	19,3	22,5	22,6	20,9	22,0	21,1	20,5	22,7	22,9	22,8	21,5
Кв+Кщ	23,2	27,1	23,6	18,2	16,5	16,5	14,8	15,4	15,9	17,8	18,7	18,7	18,9
Кг	25,0	22,2	24,4	24,3	21,5	25,5	22,8	25,2	25,0	23,5	25,9	25,3	24,2
Км+Св	22,9	23,6	24,3	23,8	22,5	23,4	21,8	21,7	23,9	24,5	24,1	25,3	23,5
Лг	22,4	21,1	22,0	22,6	21,9	22,7	21,8	22,2	22,0	21,9	22,3	23,3	22,2
Лв	21,4	19,5	19,1	20,6	20,6	22,8	21,0	21,6	21,7	24,4	24,6	22,9	21,7
Мк	22,5	22,3	23,3	22,8	23,0	22,5	22,4	21,1	22,7	22,7	22,9	22,8	22,6
Од	21,3	20,4	21,9	20,9	21,0	21,8	22,1	22,1	22,8	22,9	22,1	22,2	21,8
Пл	23,4	20,2	23,9	25,2	24,5	23,1	24,7	25,6	24,2	25,0	24,6	24,5	24,1
Рв	22,5	19,2	23,1	23,7	23,8	23,5	24,3	24,4	24,1	24,8	24,4	25,3	23,6
См	24,4	25,0	18,3	22,8	22,8	23,7	25,0	24,5	22,4	25,6	26,0	26,5	23,9
Тр	23,2	20,1	22,5	24,9	22,9	23,8	23,9	25,7	24,2	26,0	27,0	25,1	24,1
Хк	22,5	20,3	21,2	22,5	21,7	21,9	22,0	21,9	20,2	21,1	20,7	21,2	21,4
Хс	25,1	21,4	22,8	24,3	21,0	22,1	23,9	23,9	24,7	24,2	22,8	24,0	23,3
Хм	24,3	25,3	20,2	23,9	22,6	24,2	23,2	24,3	24,2	25,6	29,4	25,8	24,4
Чк	20,3	23,4	20,7	21,7	20,1	22,5	20,3	20,7	23,1	22,3	20,3	23,6	21,6
Чв	24,1	23,2	20,4	23,2	19,7	23,7	19,7	21,1	23,5	25,0	25,4	24,7	22,8
Чг	23,9	23,1	20,4	23,3	22,6	22,9	24,1	20,7	25,1	25,5	23,6	24,5	23,3

Аналогічно до формули (2), виходячи з табл. 4, 5, 9, 10, розрахуємо середньозважену депозитну ставку $DR = (DR_C D_C + DR_H D_H) / (D_C + D_H)$,

а також середньозважену реальну ставку $R = RR = LR - DR$ (табл. 12).

Використовуючи розраховані значення Р, У для 2003–2009 рр., розраховані значення М, R для 2009 р., М, R для 2008 р. [2] і 2003–2007 рр. [1], знайдемо оцінки параметрів залежності (1).

Висновки полягають у тому, що під час кризи знак чутливості h (реальної грошової маси) до відсоткової ставки перестав відповідати теоретичному для Зп, ІФ, Кв+Кщ, Пл (виділено жирним у табл. 13), а чутливість k до реального ВРП зросла для Дп, Дч, Км+Св, Лг, Хк, Чк, Чв (виділено курсивом).

Таблиця 12. Банківська маржа між середньозваженими кредитною та депозитною ставками. Середньорічна реальна ставка ARR (average real rate)

Р/ Місяць	RR (%)												ARR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Укр	9,84	9,90	9,08	7,69	6,60	6,53	5,54	6,80	6,83	7,86	7,87	7,44	7,67
Вн	13,84	13,13	10,06	13,04	11,92	12,52	10,54	12,25	11,94	13,12	12,82	14,23	12,45
Вл	5,14	9,64	10,02	11,34	9,24	10,63	9,73	10,24	9,45	5,84	10,68	6,21	9,01
Дп	6,88	4,58	3,23	3,42	2,34	2,10	2,19	3,78	3,21	4,38	3,07	3,65	3,57
Дч	9,92	10,10	8,98	8,36	10,18	9,56	6,89	9,99	8,76	8,61	8,20	8,71	9,02
ЖТ	10,64	6,81	10,05	10,82	6,64	10,40	7,79	10,90	14,25	11,75	11,98	12,45	10,37
Зк	13,56	7,78	8,43	9,49	10,28	10,60	12,57	9,75	10,48	10,89	11,30	11,93	10,59
Зп	11,12	8,42	10,21	8,73	9,70	9,52	7,47	9,53	8,08	11,33	10,37	9,56	9,50
ІФ	8,49	8,03	7,36	9,96	10,24	7,84	8,90	8,27	7,53	10,08	10,02	10,27	8,92
Кв+Кщ	10,21	12,06	10,35	7,65	6,43	6,40	4,99	6,17	6,07	7,55	7,82	7,40	7,76
Кг	12,20	9,45	11,11	11,31	7,97	11,98	9,44	11,62	11,85	10,71	12,73	11,88	11,02
Км+Св	10,84	11,73	11,26	11,60	10,00	11,30	9,47	9,69	11,94	11,98	12,05	13,10	11,25
Лг	11,64	9,16	9,16	10,17	9,13	9,25	8,24	8,52	8,35	8,08	9,17	10,81	9,31
Лв	8,07	6,87	6,60	7,99	8,21	9,98	8,23	9,37	9,55	11,71	11,85	10,64	9,09
Мк	10,61	11,91	11,77	11,99	11,57	10,81	10,29	9,19	11,23	10,91	11,14	11,10	11,04
Од	12,07	10,09	12,15	11,36	11,28	11,68	11,52	11,67	12,56	12,56	12,19	11,99	11,76
Пл	10,75	7,25	10,28	12,08	11,34	9,94	11,21	12,54	11,03	12,22	11,33	10,68	10,89
Рв	9,86	6,61	10,33	11,42	11,07	10,46	11,73	12,28	11,62	12,44	12,02	12,63	11,04
См	11,47	12,42	4,81	8,97	9,15	10,11	11,81	10,91	10,15	12,46	12,21	13,11	10,63
Тр	10,97	7,82	9,89	12,26	9,79	10,42	11,19	13,11	11,33	12,81	13,73	11,36	11,22
Хк	9,83	6,79	7,58	10,06	8,44	9,08	8,83	8,86	7,19	7,82	7,71	8,18	8,36
Хс	14,08	9,69	10,70	12,20	8,88	9,49	11,80	11,81	12,67	11,97	10,94	11,87	11,34
Хм	11,65	13,22	8,25	12,20	9,65	11,32	10,04	11,19	11,37	12,35	16,28	12,88	11,70
Чк	8,07	10,58	7,37	8,61	6,42	8,92	7,38	7,93	9,80	8,99	6,65	10,40	8,43
Чв	11,56	10,73	7,73	10,37	6,15	9,80	6,02	7,59	10,01	11,54	11,85	11,04	9,53
Чг	12,65	11,02	7,92	10,21	9,44	9,95	11,56	6,95	11,75	11,38	10,38	10,57	10,31

Таблиця 13. Оцінки параметрів залежності (1)

	Дані 2003-2007 рр. [1]				Дані 2003-2009 рр.					
	k	SE(k)	h	SE(h)	R_{LM}^2	k	SE(k)	h	SE(h)	R_{LM}^2
Укр	0,68	0,15	24450	9885	0,80	0,64	0,43	14659	27975	0,25
Вн	0,56	0,11	410	113	0,86	0,24	0,30	13	299	0,11
Вл	0,5	0,1	207	86	0,79	0,45	0,30	58	251	0,12
Дп	0,6	0,18	1458	1180	0,69	<i>0,84</i>	0,14	2896	1123	0,76
Дч	0,38	0,06	1310	396	0,86	<i>0,40</i>	0,19	1068	1248	0,18
ЖТ	0,45	0,06	226	47	0,92	0,45	0,19	188	147	0,37
Зк	0,73	0,07	374	47	0,97	0,51	0,42	150	297	0,10

**КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ З УРАХУВАННЯМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦЕНТРІВ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ХОЛДИНГОВИХ СТРУКТУР ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ**

Зп	0,4	0,06	547	186	0,89	0,23	0,14	-114	392	0,24
ІФ	0,72	0,35	686	490	0,49	0,14	0,35	-221	461	0,09
Кв	1,21	0,37	7058	5134	0,71	0,44	0,84	-6803	13116	0,30
Кщ	0,22	0,03	247	61	0,89					
Кг	0,4	0,08	171	50	0,83	0,38	0,17	130	114	0,33
Км	0,38	0,05	505	111	0,92	0,50	0,21	384	357	0,39
Лг	0,36	0,02	409	39	0,98	0,39	0,08	437	156	0,73
Лв	0,66	0,12	946	260	0,87	0,60	0,30	650	676	0,27
Мк	0,77	0,11	643	134	0,91	0,39	0,24	97	292	0,22
Од	1,18	0,5	2197	1320	0,56	0,53	0,52	113	1344	0,26
Пл	0,31	0,05	335	113	0,89	0,17	0,11	-85	245	0,19
Рв	0,35	0,03	143	26	0,94	0,32	0,15	65	120	0,16
См	0,43	0,06	248	56	0,91	0,31	0,23	88	205	0,17
Тр	0,41	0,15	123	85	0,63	0,33	0,33	31	178	0,22
Хк	0,48	0,08	662	256	0,83	0,57	0,18	786	593	0,55
Хс	0,83	0,19	406	133	0,78	0,47	0,45	90	315	0,15
Хм	0,42	0,06	218	53	0,88	0,37	0,23	109	191	0,17
Чк	0,52	0,02	349	21	0,99	0,54	0,14	334	153	0,65
Чв	0,66	0,06	187	26	0,96	0,81	0,30	209	136	0,43
Чг	0,56	0,05	292	35	0,97	0,56	0,25	258	186	0,35

Джерела та література

1. Горбачук В. М. Характеристики рівноваг грошового та реального ринків регіонів України на річних спостереженнях 2003-2007 рр. / В. М. Горбачук, В. Б. Бігдан, Ю. М. Чорний // Науковий вісник Буковинської державної фінансової академії. Економічні науки. – 2009. – Випуск 1. – С. 154-164.
2. Горбачук В. М. Відсоткова ставка як інструмент грошово-кредитної політики (на прикладі регіонів України у 2008 році) / В. М. Горбачук, В. О. Шевчук // Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна. – 2009. – Вип. 32. – С. 9-17.

Півняк Ю.В.

УДК 338.242

ТЕОРЕТИКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ОСНОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

***Анотація.** Досліджено економічну безпеку підприємства залізничного транспорту та її складові. На основі аналізу існуючих підходів до визначення економічної безпеки запропоновано авторське визначення системи забезпечення економічної безпеки.*

Так, під системою забезпечення економічної безпеки підприємства запропоновано розуміти сукупність необхідних взаємопов'язаних елементів, діяльність яких спрямована на протидію внутрішнім і зовнішнім загрозам з метою захисту корпоративних економічних інтересів і в цілому створення безпечних умов для розвитку.

Визначено логічний взаємозв'язок між економічною та фінансовою складовими діяльності господарюючих суб'єктів, тому необхідно розглядати у взаємозв'язку та економічну і фінансову безпеку підприємства. Забезпечення фінансової безпеки впливає на забезпечення економічної безпеки і в цілому на подальший розвиток підприємства.

***Ключові слова:** економічна безпека, система елементів, фінансова безпека, зовнішні та внутрішні загрози, підприємства залізничного транспорту.*

***Аннотация.** Исследована экономическая безопасность предприятия железнодорожного транспорта и ее составляющие. На основе анализа существующих подходов к определению экономической безопасности предложено авторское определение системы обеспечения экономической безопасности.*

Так, под системой обеспечения экономической безопасности предприятия предложено понимать совокупность необходимых взаимосвязанных элементов, деятельность которых направлена на противодействие внутренним и внешним угрозам с целью защиты корпоративных экономических интересов и в целом создания безопасных условий для развития.

Определена логическая взаимосвязь между экономической и финансовой составляющими деятельности хозяйствующих субъектов, поэтому необходимо рассматривать во взаимосвязи и экономическую и финансовую безопасности предприятия. Обеспечение финансовой безопасности влияет на обеспечение экономической безопасности и в целом на дальнейшее развитие предприятия.

***Ключевые слова:** экономическая безопасность, система элементов, финансовая безопасность, внешние и внутренние угрозы, предприятия железнодорожного транспорта.*

***Summary.** An investigation of economic security rail and its components. Based on an analysis of existing approaches to economic security prompted the author's definition of economic security.*

Thus, under the system of economic security company proposed to understand the totality of the necessary inter-related elements, which are aimed at countering internal and external threats in order to protect corporate economic interests and in general, creating a safe environment for development.